

Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan

Midden-Holland

Milieudienst

MILIEUKUNDIG ADVIES

Bestemmingsplan De Bonk Zuidplas

 <p style="text-align: right;">Milieudienst</p> <p style="text-align: center;"><i>Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan</i> Midden-Holland</p>	
Productnummer	200909876
Omschrijving	Milieukundig advies bestemmingsplan De Bonk Zevenhuizen
Status	Definitief- versie 2
Datum	3 april 2010
Opdrachtgever	Gemeente Zuidplas
Opgesteld door	R. Spriensma
<p>Dit rapport is op basis van de ten tijde van het opstellen geldende wet- en regelgeving opgesteld. Deze wet- en regelgeving is sterk aan verandering onderhevig. Geadviseerd wordt om het rapport tijdig voor het starten van de ruimtelijke procedure te laten controleren op de houdbaarheid.</p>	

SAMENVATTING

In het kader van het opstellen van een bestemmingsplan voor het plangebied De Bonk is door de Milieudienst Midden-Holland een milieuonderzoek uitgevoerd. Het betreft een bestemmingsplanherziening.

Vanuit het milieukundig onderzoek is het plan toelaatbaar, waarbij voor externe veiligheid en ecologie nog wel een aantal aandachtspunten zijn. Hieronder worden de onderzochte milieuaspecten kort weergegeven:

Geluid

Uit de rekenresultaten blijkt dat de 48 dB contour (excl. aftrek art. 110g Wgh) op circa 14 meter afstand van de as van de weg ligt. Daarmee worden voor wegverkeerslawaai geen problemen verwacht. Industrie- en spoorweglawaai zijn niet beschouwd, omdat er geen spoorwegen en industrie binnen de invloedssfeer aanwezig zijn.

Lucht

Het plan voorziet niet in nieuwbouw van woningen of bedrijfslocaties. Het valt daarmee binnen de grenzen van categorieën uit de Regeling NIBM. De luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de vaststelling van het herziene bestemmingsplan.

Bedrijvigheid en milieuzonering

De bestaande bedrijven in de omgeving van het plangebied veroorzaken geen ongeoorloofde hinder voor de recreatiewoningen. Andersom worden de bestaande bedrijven ook niet belemmerd in hun bedrijfsvoering door de aanwezigheid en het gebruik van de recreatiewoningen.

Externe veiligheid

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen inrichtingen, (spoor)wegen, vaarwegen of buisleidingen gelegen die in het kader van externe veiligheid een beperking vormen.

Wel zijn enkele propaantanks aanwezig. Een aandachtspunt is een veilige opstelplaats voor tankwagens. Geadviseerd wordt om de (regionale) brandweer om advies over de opstelplaats(en) te vragen. Advies van de (regionale) brandweer is ingewonnen. De situatie is ter plaatse bekeken en heeft niet geleid tot aandachtspunten die verwerkt moeten worden in het bestemmingsplan.

Bodem

Uit het onderzoek blijkt dat er vanuit bodemkwaliteit geen knelpunten te verwachten zijn voor het vaststellen van het bestemmingsplan. Wanneer voor verbouwing van een recreatiewoning een reguliere bouwvergunning wordt aangevraagd, is een bodem(voor)onderzoek noodzakelijk.

Ecologie

Op basis van de onderzoeksresultaten kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen veranderingen geen noemenswaardige problemen opleveren ten aanzien van de Flora- en Faunawet.

Wel zijn er enkele aandachtspunten:

- Uitgangspunt is dat de parkeerplaats in noordelijk deel (De Bonk 5) niet uitgebreid of verhard wordt. Mocht hierop een wijziging plaatsvinden dan is aanvullend onderzoek noodzakelijk naar de beschermde diersoort zeggekorfslak en de beschermde plantensoorten rietorchis en brede orchis.
- Wanneer verlichting langs steigers geplaatst wordt, moet worden vastgesteld wat de effecten zijn op de functie van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen.

- Aanbevolen wordt om eventuele sloop- en grondwerkzaamheden buiten het broedseizoen van broedvogels te verrichten. Daarnaast kunnen maatregelen getroffen worden om gebruik in broedseizoen onaantrekkelijk te maken, zoals het maaien van gras.
- De grotendeels verloren gegane stroken beschermd natuurgebied langs De Bonk 2 en 3 hadden weinig potentie voor beschermde soorten vanwege hun geringe oppervlakte en de versturende werking van de nabijgelegen recreatiewoningen. Wel hadden en hebben ze een afscherpende functie tussen recreatieterrein en Rotte. Het is aan te bevelen dit in stand te houden, zodat met name de betekenis van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen in tact blijft. Eventueel kan het huidige gazonbeheer in onderling overleg met de beheerder geëxtensiverd worden, zodat vochtig, bloemrijk grasland ontstaat.
- Veenmosriet langs de Rotte zoals in het noordelijke deel voorkomt, is zeldzaam in de regio. Vanuit landschappelijk oogpunt is het aan te bevelen de status (beschermd) natuurgebied te handhaven.

INHOUD

SAMENVATTING.....	3
1 INLEIDING.....	6
2 WEGVERKEERLAWAAI.....	9
3 LUCHTKWALITEIT.....	14
4 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING.....	15
5 EXTERNE VEILIGHEID.....	19
6 BODEM.....	22
7 ECOLOGIE.....	25
8 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.....	29

BIJLAGE I Inventarisatierapport ecologie

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De beleidsvelden milieu en ruimtelijke ordening groeien het laatste decennium steeds meer naar elkaar toe. In de Wet ruimtelijke ordening wordt gesproken over een duurzame ruimtelijke kwaliteit. Alhoewel milieubeleid soms beperkingen kan opleggen aan de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, is het primair bedoeld om een zo optimaal mogelijke leefomgeving te realiseren. De doelen van de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer sluiten op deze wijze bij elkaar aan.

In het kader van de voorgenomen herziening van het bestemmingsplan voor het recreatieterrein “De Bonk” heeft de gemeente Zuidplas de Milieudienst verzocht een milieutechnisch advies uit te brengen.

1.2 Beschrijving

Het bestemmingsplan De Bonk wordt geactualiseerd. Daarbij worden tevens een beperkt aantal ruimtelijke veranderingen mogelijk gemaakt. Met name het toestaan van een grotere bebouwingsoppervlakte per recreatieverblijf, het toestaan van een bijgebouw en het formaliseren van bestaande parkeerplaatsen. Het aantal recreatiewoningen blijft gelijk.

Voorliggend milieukundig advies geldt als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing voor het bestemmingsplan De Bonk.

1.3 Plangebied

Het recreatiegebied De Bonk wordt gevormd door een aantal schiereilandjes (‘Bonken’) in de rivier de Rotte en beslaat een oppervlakte van circa 5 hectare. Het betreft 5 door sloten gescheiden delen, welke met uitzondering van het noordelijk deel, grotendeels bebouwd zijn.

Het gebied ligt regionaal gezien tussen het waterrecreatiegebied Rottemeren en Zevenhuizerplas in. Zie ook onderstaande figuur:

Figuur 1: ligging recreatiegebied "De Bonk"

1.4 Afkadering

Het milieukundig advies richt zich op de volgende milieuaspecten:

- ◆ Wegverkeerslawaai
- ◆ Luchtkwaliteit
- ◆ Bedrijven en milieuzonering
- ◆ Externe Veiligheid
- ◆ Bodem
- ◆ Ecologie

De milieuaspecten spoorwegverkeerslawaai en industrielawaai zijn niet relevant voor het onderzoeksgebied. Daarom is hier geen verdere aandacht aan besteed.

Voor de ontwikkelingslocatie is globaal beschreven wat de eventuele knelpunten/kansen en vervolgacties zijn. Voor alle milieuonderdelen zijn randvoorwaarden en adviezen ten aanzien van maatregelen, mogelijke oplossingsrichtingen en kansen aangegeven.

De gemeente Zuidplas beschikt over een verkeersmilieukaart (VMK). Hiervan is gebruik gemaakt voor berekeningen van de lokale wegen.

Verder is gebruik gemaakt van onder andere de volgende gegevens:

- ◆ Topografische en kadastrale kaarten;
- ◆ Verkeersgegevens gemeente Zuidplas;
- ◆ Akoestisch Spoorboekje;
- ◆ Overzicht bedrijven uit het bedrijvenbestand van de Milieudienst;
- ◆ Bodem Informatie Systeem van de Milieudienst;
- ◆ Bedrijven en milieuzonering, VNG Den Haag 2009;
- ◆ Startnotitie herziening BP De Bonk.
- ◆ Risicoatlassen weg, spoor en water
- ◆ Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet*, oktober 2006.
- ◆ Kapteyn, K. 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem
- ◆ Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
- ◆ Ministerie van LNV. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten. Ministerie van LNV, Den Haag
- ◆ www.natuurloket.nl
- ◆ www.ravon.nl

2 WEGVERKEERLAWAAI

2.1 Wettelijk kader

Wegverkeerslawaaï kan de leefkwaliteit van een gebied sterk beïnvloeden. Mensen die veelvuldig worden blootgesteld aan een hoog niveau van wegverkeerslawaaï kunnen hier lichamelijke en psychische klachten door oplopen. De *Wet geluidhinder* (Wgh) verplicht ertoe onderzoek uit te voeren naar de geluidsbelasting op geluidgevoelige bestemmingen binnen vastgestelde onderzoeksgebieden (zones) langs wegen (art. 74-75 Wgh). Tevens stellen de Wgh en het *Besluit geluidhinder* regels aan de maximale geluidsbelasting op deze bestemmingen.

Onder geluidgevoelige bestemmingen wordt verstaan (Art. 1 Wgh):

- ◆ Woningen
- ◆ Onderwijsgebouwen
- ◆ Ziekenhuizen en verpleeghuizen
- ◆ Buitenterreinen (bij gezondheidsgebouwen anders dan ziekenhuizen)
- ◆ Woonwagendstandplaatsen

Op locatie De Bonk in de gemeente Zuidplas betreft het recreatiewoningen. Een recreatiewoning is geen geluidgevoelige bestemming volgens de Wet geluidhinder en derhalve geldt geen grenswaarde met betrekking tot de geluidsbelasting van de gevel. In het Bouwbesluit zijn eisen gesteld aan de geluidswering van de gevels van bouwwerken. Volgens het Bouwbesluit dient een recreatiewoning te voldoen aan de technische eisen met betrekking tot logiesfunctie. Volgens tabel 3.1 van het Bouwbesluit zijn er geen grenswaarden gesteld aan de logiesfunctie met betrekking tot geluid.

Wel wordt overwogen voor een aantal recreatiewoningen via een persoonsgebonden ontheffing/persoonsgebonden gedoogbeschikking bewoning toe te staan. Op grond van artikel 82 van de Wet geluidhinder bedraagt de voorkeursgrenswaarde voor wegverkeer 48 dB op de gevels van woningen. Alvorens aan bovenstaande waarden wordt getoetst, mag op grond van artikel 110g Wgh jo artikel 3.6 van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 (RMV2006) een factor van de berekende waarde worden afgetrokken: 2 dB voor wegen waarvan de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt en 5 dB voor de overige wegen. Daarnaast dient voldaan te worden aan de eis van de geluidswering van de gevel gesteld in het Bouwbesluit. Volgens artikel 3.2 van het Bouwbesluit dient een uitwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt tussen een verblijfsgebied en de buitenlucht, een bepaalde karakteristieke geluidswering te hebben die niet kleiner is dan het verschil tussen de geluidsbelasting (exclusief aftrek Art. 110g Wgh), zoals gedefinieerd in de Wet geluidhinder en bepaald volgens reken- en meetvoorschriften van de Wet geluidhinder, van die scheidingsconstructie en 33 dB in geval van wegverkeerslawaaï, met een minimum van 20 dB.

2.2 Onderzoek

Voor de relevante wegen is berekend wat de geluidsbelasting op het onderzoeksgebied is. De rekenresultaten zijn weergegeven middels contouren, zowel inclusief als exclusief aftrek artikel 110g Wgh.

De relevante weg voor het onderzoeksgebied is de Rottekade.

De berekeningen zijn uitgevoerd met Geonoise versie 5.43. De gevolgde rekenmethode voor het bepalen van de geluidsbelasting is conform de Standaard Rekenmethode II van bijlage III van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006. Er is gerekend op een hoogte van 1,5 meter.

Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de VMK (waarvoor de gemeente Zuidplas de verkeerscijfers heeft aangeleverd). Voor het gedeelte van de Rottekade ter hoogte van De Bonk zijn geen verkeerscijfers bekend. In overleg met de gemeente zijn de verkeerscijfers aangehouden van de Tweemanspolder. De invoergegevens zijn weergegeven in tabel I.

Tabel I: invoergegevens Geonoise

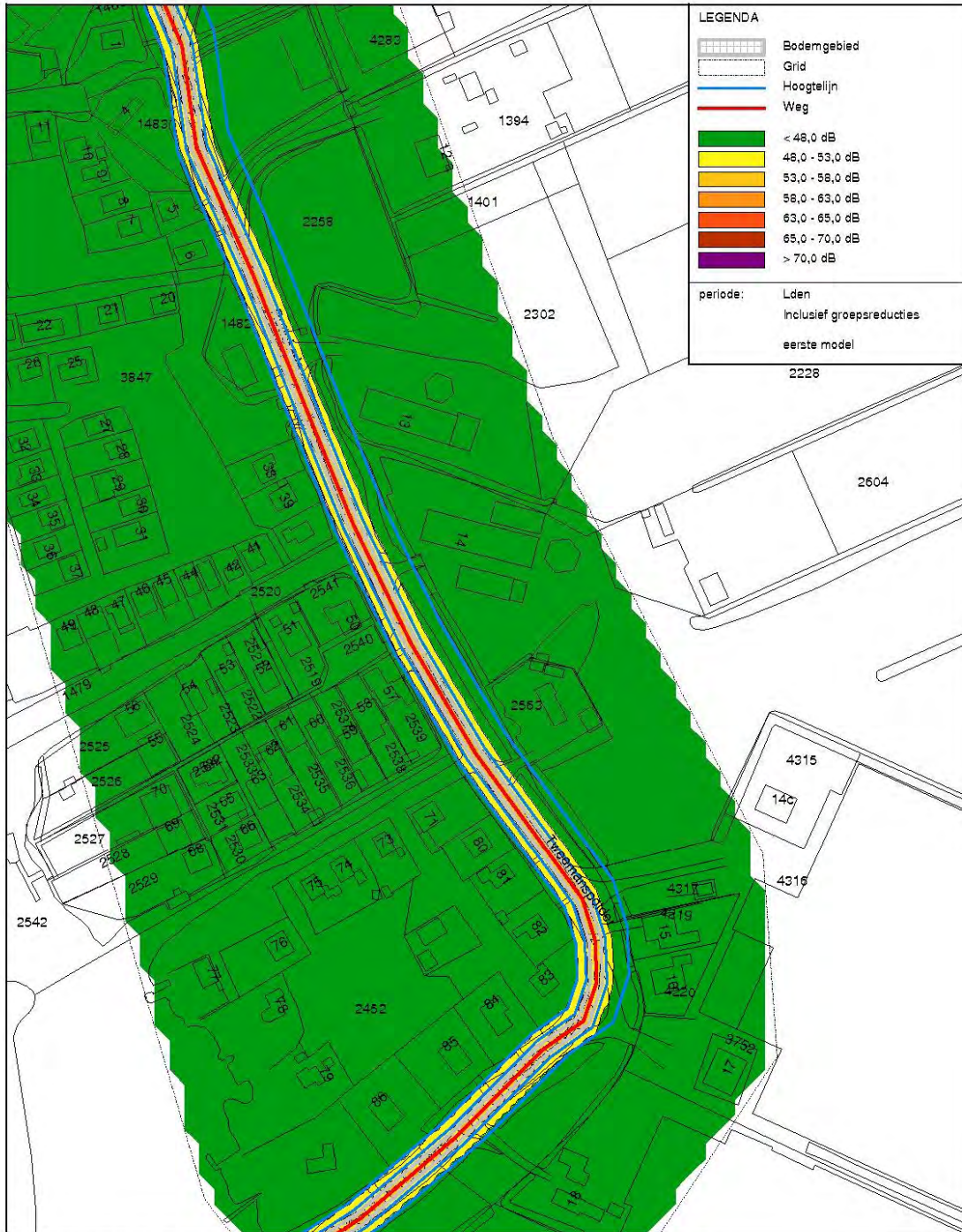
weg	Etmaal intensiteit [mvt/etm]	Periode	Uur-intensiteit	Categorie verdeling Motoren/LMV/MMV/ZMV [%]	Snelheid [km/h]	Type wegdek
	2020					
Rottekade	260	Dag	6,6	0,0 / 90,2 / 8,6 / 0,8	50	asfalt
		Avond	3,6	0,0 / 90,2 / 8,6 / 0,8	50	asfalt
		Nacht	0,8	0,0 / 90,2 / 8,6 / 0,8	50	asfalt

2.3 Rekenresultaten

Wegverkeerslawaal - RMW-2006, De Bank - versie van De Bank - eerste model [J:\Zevenhuizen-Moerkappelle\projecten\De Bank], Georise V5.43

Figuur 2: Geluidscontouren ten gevolge van Rottekade excl. aftrek art. 110g Wgh

Wegverkeerslawaai - RMW-2006, De Bonk - versie van De Bonk - eerste model [J:\Zevenhuizen-Moerkappelle\projecten\De Bonk], Geonose V5.43

Figuur 3: Geluidscontouren ten gevolge van Rottkade incl. aftrek art. 110g Wgh

2.4 Conclusie en advies

Uit de rekenresultaten blijkt dat, exclusief aftrek artikel 110g Wgh, de grens van de 48 dB-contour op circa 14 meter afstand van de as van de weg ligt. Inclusief aftrek artikel 110g Wgh, valt het plangebied binnen de 48 dB-contour. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan worden ten aanzien van geluid geen problemen verwacht.

3 LUCHTKWALITEIT

3.1 Wettelijk kader

Indien mensen met regelmaat luchtverontreinigende stoffen inademen kan dit leiden tot effecten op de lichamelijke gezondheid. Daarom moet bij ruimtelijke planvorming rekening worden gehouden met de effecten van de plannen op de luchtkwaliteit.

Titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna te noemen: Wet luchtkwaliteit), het Besluit niet in betekende mate en het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) stellen grenzen aan de concentraties van luchtverontreinigende stoffen. De meest kritische stoffen ten gevolge van het verkeer zijn stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). In 2010 moet aan de grenswaarden (jaargemiddelde en uurgemiddelde concentratie) voor NO₂ worden voldaan. Voor PM₁₀ geldt dat vanaf 2005 moet worden voldaan aan de (jaargemiddelde en 24-uursgemiddelde) grenswaarden.

De *Wet luchtkwaliteit* en het *Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)* stellen dat ruimtelijke plannen doorgang kunnen vinden indien:

1. de luchtkwaliteit tengevolge van de plannen per saldo verbetert of ten minste gelijk blijft;
2. de plannen *niet in betekende mate* (NIBM) bijdragen aan de concentratie van NO₂ en PM₁₀ in de buitenlucht. Tot vaststelling van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit wordt onder een NIBM bijdrage een bijdrage van minder dan 3% verstaan;
3. de plannen niet leiden tot het overschrijden van een grenswaarde;
4. gevoelige bestemmingen (waaronder scholen en zorginstellingen) niet binnen 300 meter van een rijksweg en 50 meter van een provinciale weg worden gerealiseerd (of indien binnen deze zones geen sprake is van een (dreigende) overschrijding).

Het Besluit NIBM heeft een aantal NIBM-grenzen vastgesteld, waarvan met zekerheid kan worden gesteld dat de 3%-grens niet zal worden overschreden, te weten:

- ♦ *Woningbouw*: ≤ 1500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg, en ≤ 3000 woningen bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling.
- ♦ *Kantoorlocaties*: ≤ 100.000 m² bruto vloeroppervlakte bij minimaal 1 ontsluitingsweg, en ≤ 200.000 m² bruto vloeroppervlakte bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling.

In alle overige gevallen of combinaties van bovenstaande grenzen zal middels een berekening moeten worden aangetoond of de bijdrage niet in betekende mate is of dat de grenswaarden niet worden overschreden.

Tevens is in het Besluit NIBM een anticumulatie bepaling opgenomen, die zegt dat de effecten van beoogde ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied moeten worden meegenomen in de beoordeling van het betreffende plan.

3.2 Conclusies en advies

Het plan voorziet niet in nieuwbouw van woningen of bedrijfslocaties. Het valt daarmee binnen de grenzen van bovengenoemde categorieën uit de Regeling NIBM. De luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

4 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING

4.1 Wettelijk kader

Bedrijvigheid is een milieubelastende activiteit. Tengevolge van aanwezige bedrijvigheid kan mogelijk hinder voor de omgeving optreden met betrekking tot de milieuaspecten geluid, geur, stof en gevaar. Nieuwe situaties, waarin milieubelastende activiteiten en milieugevoelige functies met elkaar worden gecombineerd, moeten worden beoordeeld op mogelijke hindersituaties. Daarbij wordt getoetst aan de Wet milieubeheer, Algemene Maatregelen van Bestuur onder de Wet milieubeheer en de brochure *Bedrijven en Milieuzonering* (VNG, 2009). *Bedrijven en Milieuzonering* geeft richtafstanden per categorie en per type bedrijvigheid aan. Binnen deze richtafstanden is bij een gemiddelde bedrijfsvoering hinder van het bedrijf te verwachten.

De te beoordelen situaties zijn te herleiden tot drie groepen en bijbehorende aanpak, te weten:

- ◆ *Nieuwe milieugevoelige functies nabij bestaande bedrijven*
In deze situatie dient primair te worden beoordeeld of hinder te verwachten is van de specifieke bestaande bedrijven. Deze beoordeling is met name gebaseerd op de Wet Milieubeheer en bijbehorende AMvB's. Daarnaast zal moeten worden meegewogen of ter plaatse van de nieuwe milieugevoelige functies bij eventuele vestiging van een nieuw bedrijf op het bestaande bedrijfsperceel een probleemsituatie ontstaat. Deze afweging vindt met name plaats op basis van *Bedrijven en Milieuzonering*.
- ◆ *Nieuwe bedrijfsbestemmingen nabij bestaande milieugevoelige functies*
In deze situatie is de bedrijfscategorie zoals deze wordt opgenomen in het bestemmingsplan leidend. Afhankelijk van deze categorie zal tenminste een afstand van bv. 10 meter (cat. 1), 30 meter (cat. 2), 50 meter (cat. 3.1) tussen de gevoelige functies en belastende activiteiten moeten worden gerespecteerd. In het geval de bestemmingswijziging wordt gerealiseerd ten bate van de vestiging van een specifiek bedrijf, kunnen de omstandigheden van dit bedrijf worden meegewogen. In elk geval dient tenminste aan de Wet milieubeheer te worden voldaan.
- ◆ *Nieuwe milieugevoelige functies nabij nieuwe bedrijfsbestemmingen*
In dit geval is de bedrijfscategorie zoals deze wordt opgenomen in het bestemmingsplan leidend. Afhankelijk van deze categorie zal tenminste een afstand van bv. 10 meter (cat. 1), 30 meter (cat. 2), 50 meter (cat. 3.1) tussen de gevoelige en belastende bestemmingen moeten worden gerespecteerd.

Naast woningen en woongebieden, kunnen ziekenhuizen, scholen en verblijfsrecreatie ook worden aangemerkt als milieugevoelige functies.

De richtafstanden in *Bedrijven en Milieuzonering* gelden ten opzichte van een milieugevoelige functie, zoals bijvoorbeeld bedoeld met de omgevingstypen rustige woonwijk of rustig buitengebied. In het geval de milieugevoelige functies zijn gelokaliseerd in omgevingstype gemengd gebied kan een afwijkende systematiek worden toegepast, die meer ruimte biedt aan bedrijven. Dit omgevingstype en bijbehorende systematiek zullen dan wel in het bestemmingsplan moeten worden vastgelegd.

Voor de beschouwing van glastuinbouwbedrijven is aansluiting gezocht bij de afstandseisen uit het Besluit glastuinbouw. Deze afstandseisen komen ongeveer overeen met de milieuzones uit *Bedrijven en Milieuzonering*. Echter deze zijn wettelijk verankerd in tegenstelling tot de richtwaarden van de brochure.

In Besluit glastuinbouw zijn minimale afstanden opgenomen naar woningen e.d. Het betreft 25 meter naar een enkele woning en 50 meter voor aaneengesloten woonbebouwing.

4.2 Onderzoek

Met behulp van het inrichtingenbestand van de Milieudienst is geïnventariseerd welke bedrijven nabij het plangebied zijn gevestigd. Voor deze bedrijven zijn voor zover mogelijk de milieuzones bepaald op basis van *Bedrijven en Milieuzonering* en gegevens uit milieuvergunningen en AMvB's.

4.3 Resultaten

In tabel 2 zijn de relevante bedrijven in en om het plangebied weergegeven.

tabel II: bedrijfslocaties in het plangebied

nr	locatie	Naam	bedrijfsaard	SBI	Cat.	richtafstand (m)
1	Rottekade 4	J.J. van der Wouden	Akkerbouwbedrijf	11	2	30
2	Rottekade 9	Rekreatie Verweij	Caravanstalling/handel	5248	-	0
3	Rottekade 10	Dhr. Luijt	Akkerbouwbedrijf	11	2	30
4	Rottekade 10A	Van der Kooij B.V.	Kwekerij	011 3	glas	25
5	Rottekade 11	Tuinkunst Vijfhuizen	Tuincentrum	4752	2	30
6	Rottekade 13	A. van Rooyen	Akkerbouwbedrijf	11	2	30
7	Rottekade 17	Gerbera Mistral B.V.	Kwekerij	011 3	glas	25
8	Rottekade 18	L.J. Krijgsman	Glastuinbouw	011 3	glas	25

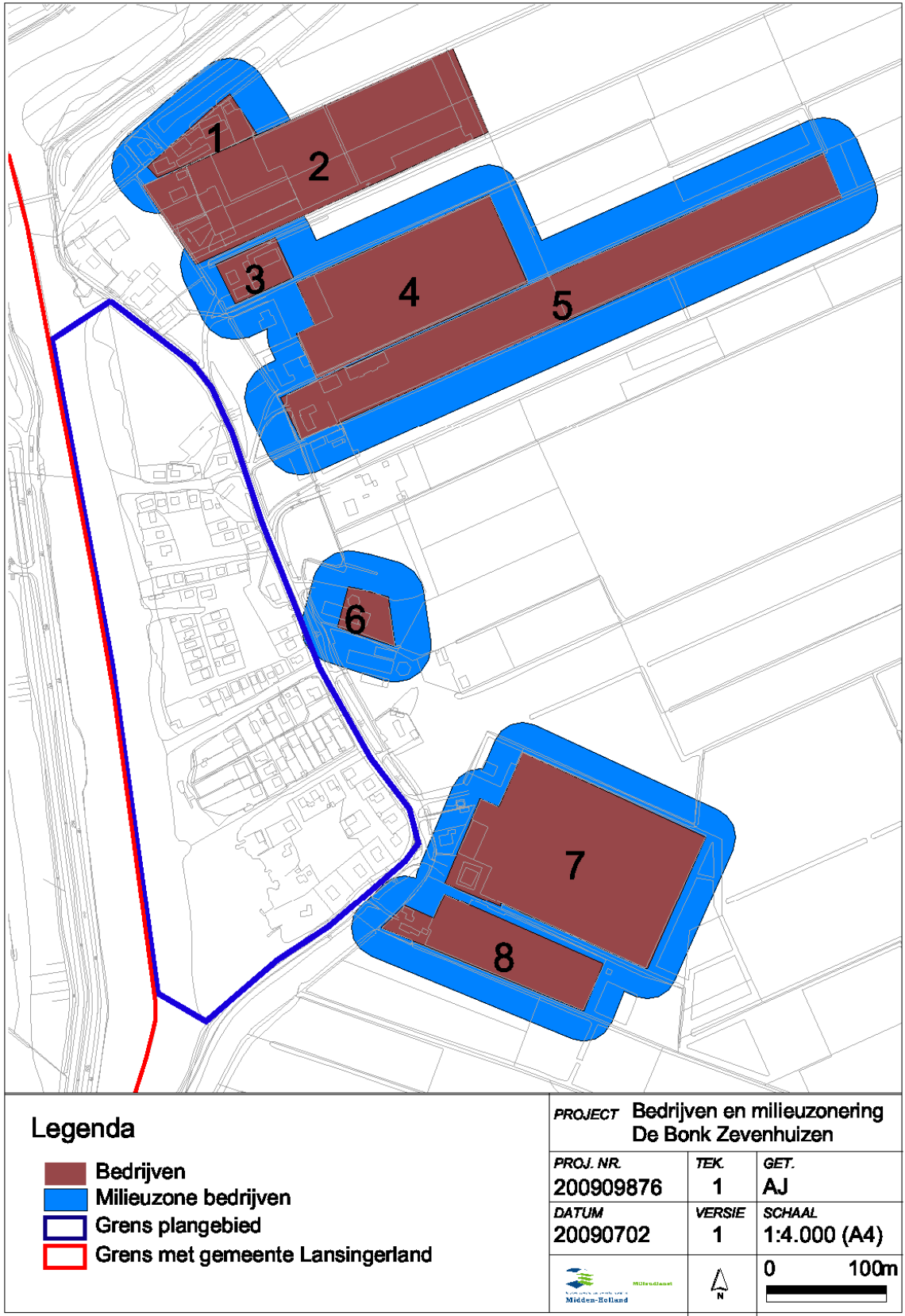
In de beoordeling worden de recreatiewoningen in het plangebied beschouwd als milieugevoelige functies. De Caravanstalling (nummer 2) heeft geen richtafstand en behoort dan ook niet tot een categorie.

De recreatiewoningen in het plangebied worden beschouwd als enkele losstaande woningen. Derhalve is de afstand tot de glastuinbouwbedrijven op 25 meter gesteld.

In figuur 1 zijn de bedrijven uit de tabel weergegeven met hun richtafstanden. De nummers verwijzen naar de nummers in de tabel.

Uit de figuur kan worden opgemaakt dat de bestaande bedrijven geen belemmeringen vormen voor het plangebied, voor zover de bestemming recreatiewoningen betreft. Er zijn bij de Milieudienst geen klachten bekend, die door de bestaande bedrijven zouden zijn veroorzaakt.

figuur 4: milieuzonering van bedrijven in (de nabijheid van)het plangebied

4.4 Conclusie en advies

De bestaande bedrijven in de omgeving van het plangebied veroorzaken geen ongeoorloofde hinder voor de recreatiewoningen. Andersom worden de bestaande bedrijven ook niet belemmerd in hun bedrijfsvoering door de aanwezigheid en het gebruik van de recreatiewoningen.

5 EXTERNE VEILIGHEID

5.1 Wettelijk kader

Activiteiten met gevaarlijke stoffen leveren risico's op voor de omgeving. Het *Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)* en de circulaire *Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS)* en *Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen (1984)* vormen op dit moment het wettelijk kader voor het omgaan met deze risico's. Door het stellen van eisen aan afstanden tussen de activiteiten met gevaarlijke stoffen en (beperkt) kwetsbare objecten (woningen, kantoren, scholen, enz.) worden de eventuele gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk beperkt.

Plaatsgebonden risico (PR)

Als "harde" afstandseis voor externe veiligheid geldt een contour voor het plaatsgebonden risico ($PR 10^{-6}$), die wordt aangegeven als een afstand ten opzichte van de activiteit met gevaarlijke stoffen (risicobron). Binnen deze $PR 10^{-6}$ contour mogen geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn of worden geprojecteerd.

Groepsrisico (GR)

Afhankelijk van de aard van de risicobron is er sprake van een bepaald invloedsgebied. Binnen dit invloedsgebied moet worden onderzocht hoe groot de kans per jaar is dat een groep van ten minste 10 (zich binnen dit invloedsgebied bevindende) personen overlijdt ten gevolge van een ramp of zwaar ongeval met de betreffende risicobron. De uitkomst van dit onderzoek geeft de hoogte van het GR weer en wordt uitgedrukt in een curve, waarbij als norm voor het GR een oriënterende waarde is vastgesteld.

De hoogte van het GR moet door middel van een bestuurlijke afweging worden verantwoord.

Als binnen het invloedsgebied (beperkt) kwetsbare bestemmingen worden geprojecteerd, geldt ook voor de hiermee samenhangende toename van het GR een bestuurlijke verantwoordingsplicht.

5.2 Nieuwe regelgeving

Circulaires

De circulaire *Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen* en *Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen* worden momenteel herzien en zullen over enige tijd worden vervangen door respectievelijk het "Besluit transportroutes externe veiligheid" (Btev) en het "Besluit externe veiligheid buisleidingen" (Bevb). Waar mogelijk en waar dit is toegestaan wordt geanticipeerd op deze besluiten. Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens uit het Basisnet weg (concept, 2009), waarin voor rijkswegen veiligheidsafstanden worden aangegeven op basis van uitgevoerde tellingen, waarbij rekening is gehouden met een te verwachten groeiscenario tot 2020.

5.3 Onderzoek

Ter voorbereiding van het bestemmingsplan voor het recreatieterrein De Bonk is onderzocht of er risicobronnen binnen of nabij het plangebied zijn gelegen die hierop van invloed zijn.

Mogelijke risicobronnen zijn bedrijven (inrichtingen), waar activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden of transportmodaliteiten bestemd voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals (spoor)wegen en buisleidingen.

5.4 Resultaten

Inrichtingen

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen inrichtingen gelegen die in het kader van externe veiligheid van invloed zijn op het plangebied.

Bij een aantal recreatiewoningen in het plangebied bevinden zich echter propaantanks met een inhoud van maximaal 1,2 m³. Deze tanks in particulier eigendom dienen te voldoen aan de veiligheidsafstanden uit het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit). In onderstaande tabel zijn de geldende afstanden weergegeven.

Tabel III: veiligheidsafstanden voor propaantanks

Inhoud propaantank	Afstand t.o.v. (beperkt) kwetsbare objecten buiten de inrichting (m)		Afstand indien object zelf over propaantank beschikt (m)	
	Bevoorrading ≤ 5 x per jaar	Bevoorrading > 5 x per jaar	Bevoorrading ≤ 5 x per jaar	Bevoorrading > 5 x per jaar
≤ 5 m ³	10	20	5	10
> 5 m ³ < 13 m ³	15	25	7,5	12,5

Transport over de weg

Binnen of in de nabijheid van het plangebied liggen geen wegen waarover normaliter vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. In verband met de in het plangebied aanwezige propaantanks zal af en toe een propaanwagen in het plangebied aanwezig zijn. De relatief lage transportaantallen zullen echter niet leiden tot een PR 10⁻⁶ contour voor de betreffende wegen door het plangebied.

Transport over het spoor

Binnen of in de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen spoorwegen.

Transport over het water

Direct ten westen het plangebied ligt de Rotte. Over deze vaarweg vindt geen transport van gevaarlijke stoffen plaats.

Transport per buisleiding

Op ruim 190 meter ten zuiden van het van het plangebied ligt een 40 bar aardgastransportleiding met een diameter van 12". Het invloedsgebied van deze leiding valt niet over het plangebied.

Propaantanks

Op het recreatieterrein zijn veel, al dan niet permanent, bewoonde recreatiewoningen op korte afstand van elkaar aanwezig. Enkele van deze recreatiewoningen beschikken over een propaantank. Deze tanks moeten voldoen aan de in het Activiteitenbesluit opgenomen veiligheidsafstanden. Eens per jaar komt een tankwagen die de propaantanks bijvult. De tankwagen parkeert op het parkeerterrein en gaat met een lange slang over het terrein om de tanks te vullen. Ook voor deze activiteit gelden de bepalingen uit het Activiteitenbesluit.

De huidige bewoners krijgen de mogelijkheid om onder door het rijk danwel de gemeente gestelde voorwaarden in aanmerking te komen voor een persoonsgebonden ontheffing of een persoonsgebonden goeddoogbeschikking. Verwacht mag worden dat deze situatie niet zal leiden tot de aanschaf van een propaantank. Deze verwachting wordt onderbouwd door het feit dat er private overeenkomsten gelden tussen eigenaar van de grond en eigenaar van de opstal waarin het gebruik van gas aan banden is gelegd. Grootschaliger gebruik van gastanks wordt dus niet verwacht.

5.5 Conclusie en advies

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen inrichtingen, (spoor)wegen, vaarwegen of buisleidingen gelegen die in het kader van externe veiligheid een beperking vormen.

6 BODEM

6.1 Wettelijk kader

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De Wet bodembescherming (Wbb), Besluit bodemkwaliteit en de Woningwet stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen.

Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- ♦ *Niet saneren*

Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden.

- ♦ *Saneren*

Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Zuid-Holland. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een BUS-melding bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een bouwvergunning kan pas worden verleend na goedkeuring van de provincie over het saneringsplan of de BUS-melding.

Een onderzoeks- en saneringstraject heeft soms grote financiële consequenties voor de beoogde plannen. Enerzijds omdat de kosten van sanering hoog kunnen zijn, anderzijds omdat deze trajecten van grote invloed kunnen zijn op de planning. In het kader van de Grondexploitatiewet dienen deze kosten tijdig in kaart te worden gebracht. Het is daarom aan te bevelen reeds in een vroeg stadium van planvorming (historisch-) bodemonderzoek voor het hele plangebied uit te voeren. Deze bodemonderzoeken zijn ook noodzakelijk bij de aanvraag van een bouwvergunning.

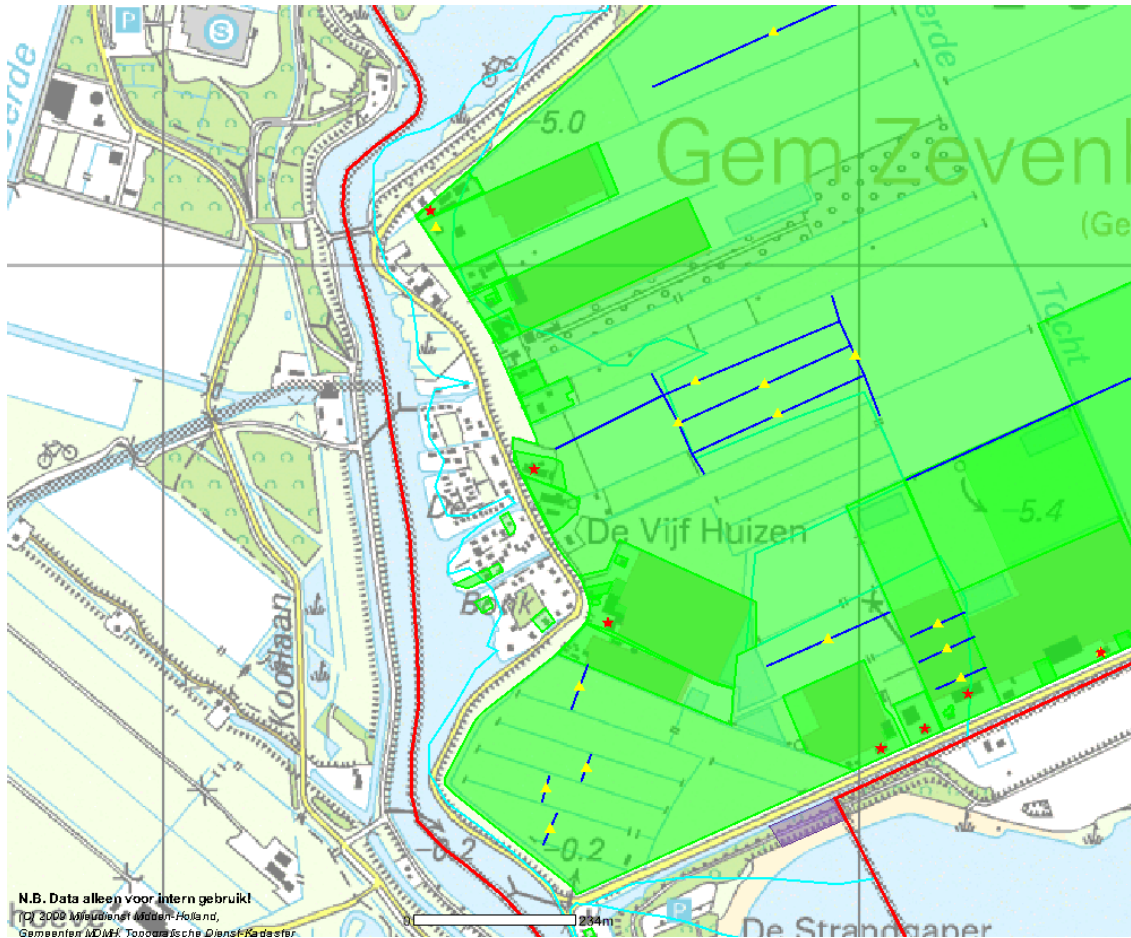
Bij de realisatie van ruimtelijke plannen is vaak grondverzet noodzakelijk. Dit grondverzet is middels het Besluit bodemkwaliteit aan regels gebonden. Uitgangspunt is dat grondverzet niet mag leiden tot verslechtering van de bodemkwaliteit ter plaatse. Alle grondverzet dient te worden gemeld bij de Milieudienst Midden-Holland.

6.2 Onderzoek

Van het plangebied is met behulp van het Bodem Informatie Systeem (BIS) alle bij de Milieudienst bekende informatie verzameld.

6.3 Resultaten

In figuur 11 is de bij de Milieudienst bekende bodeminformatie van het plangebied weergegeven. Tabel IV geeft een toelichting op de afgebeelde informatie.

Figuur 5: Bodeminformatiekaart

Tabel IV: toelichting op bodeminformatiekaart

Bodemonderzoek
In de legenda is opgenomen of op de locatie waar het bodemonderzoek is uitgevoerd vervolgonderzoek plaats moet vinden (rood) of niet (groen). Indien is aangegeven dat geen vervolgonderzoek meer nodig is, betekent dat de locatie voldoende is onderzocht in het kader van de Wet bodembescherming. In een ander kader kan wel een vervolgactie noodzakelijk zijn.
Toepassing grond (grondwerken)
Sinds de inwerkingtreding van het Bouwstoffenbesluit (Bsb) in 1999 moeten ophogingen met licht verontreinigde grond worden gemeld bij de gemeente. Onderscheid wordt gemaakt in Bsb-werken en MVG-werken. De gronden van Bsb-werken moeten terugneembaar blijven en mogen niet vermengd raken met de onderliggende bodem. MVG-werken maken wel weer onderdeel uit van de onderliggende bodem en mogen wel vermengd worden.

N.b. 1: In bovenstaande figuur is de bij de Milieudienst beschikbare bodeminformatie samengevat weergegeven. Meer gedetailleerde informatie kan worden opgevraagd bij de Milieudienst.

N.b. 2: Indien er op een locatie van een of meerdere items geen informatie op de kaart is afgebeeld, wil dat niet zeggen dat er op die locatie nooit een bodembedreigende activiteit heeft plaatsgevonden. Een vooronderzoek conform NVN 5725 kan hierover duidelijkheid verschaffen.

Tanks

Uit het Bodem Informatie Systeem blijkt dat er binnen het plangebied geen oliebrandstof tanks bekend zijn

Bodemonderzoeken

Uit het Bodem Informatie Systeem blijkt dat binnen of in de directe nabijheid van het gebied enkele bodemonderzoeken zijn uitgevoerd.

Tabel V: Bodemonderzoeken

Locatie	Soort onderzoek	Activiteit	Aanleiding	Conclusie
De Bonk 51	Historisch onderzoek	Woning	Bouwvergunning	Niet verdacht, geen vervolgonderzoek noodzakelijk
De Bonk 68	Historisch onderzoek	Woning	Bouwvergunning	Niet verdacht, geen vervolgonderzoek noodzakelijk
De Bonk 77	Historisch onderzoek	Woning	Bouwvergunning	Niet verdacht, geen vervolgonderzoek noodzakelijk
De Bonk 85	Historisch onderzoek	Woning	Bouwvergunning	Niet verdacht, geen vervolgonderzoek noodzakelijk
Eendrachtspolder	Historisch + Verkennend onderzoek	Landelijk gebied	Locatieontwikkeling	Niet tot lichte verontreinigde bodem. Geen gebruiksbepalingen.

6.4 Conclusie en advies

Uit het onderzoek blijkt dat er vanuit bodemkwaliteit geen knelpunten te verwachten zijn voor vaststellen van het bestemmingsplan.

Wanneer voor verbouwing van de recreatiewoningen een reguliere bouwvergunning wordt aangevraagd, is een bodem(voor)onderzoek noodzakelijk.

7 ECOLOGIE

7.1 Wettelijk kader

Meer en meer wordt onderkend dat goed werkende ecosystemen voor mensen verschillende onmisbare functies hebben. Ter bescherming van deze eigenschappen van de natuurlijke omgeving en vanuit de gedachte dat alle levende wezens een intrinsieke waarde hebben, geldt een drietal landelijke wetten en beleidsplannen: de *Flora- en Faunawet*, de *Natuurbeschermingswet* en het *Natuurbeleidsplan 1991* (met daarin de *Ecologische Hoofdstructuur*). Daarnaast geldt provinciaal beleid, te weten: *Streekplan Zuid-Holland Oost* (2003) en de *Nota Regels voor Ruimte* (2004).

Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient middels een quickscan/voortoets (combinatie van bureauonderzoek en veldbezoek) te worden vastgesteld of deze ontwikkeling:

- ♦ afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) beschermde soorten (*art. 8-13, Flora- en faunawet*);
- ♦ negatieve effecten geeft op gebieden zoals aangewezen als Natura 2000, Beschermde Natuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur (*Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur*);
- ♦ verlies van natuurwaarden binnen de groene contouren (*Streekplan*) of binnen biotopen van soorten die voorkomen op de Rode Lijsten (*Nota Regels voor Ruimte*) veroorzaakt.

Indien deze typen effecten niet optreden wordt de ruimtelijke ontwikkeling conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient nog wel rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht conform de *Flora- en Faunawet* voor individuen.

Indien deze effecten wel optreden geldt het volgende:

- ♦ *De ontwikkeling doet afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) beschermde soorten.*

Indien dit effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Algemene Soorten (tabel 1 brochure *Buiten aan het werk*)¹ dan geldt een Algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing. De ontwikkeling kan dan verdere doorgang vinden.

Indien het effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Overige soorten (tabel 2 brochure *Buiten aan het werk*) of strikt beschermde soorten (tabel 3 brochure *Buiten aan het werk* en vogels) dan kan de ontwikkeling niet zonder meer doorgang vinden. Er kan dan een aanvraag tot ontheffing van de verbodsbepalingen in artikelen 8-13 worden ingediend bij de Dienst Regelingen. De aanvraag zal moeten worden gebaseerd op de resultaten van een Uitgebreide toets en er zal een voorstel in moeten worden opgenomen welke mitigerende maatregelen of compensatiemaatregelen worden toegepast. Dienst Landelijk Gebied zal de ontheffingsaanvraag beoordelen en hier een besluit over nemen. Indien de ontheffing wordt verkregen kan de ruimtelijke ontwikkeling doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de ontheffing opgenomen. Voor tabel 2-soorten kan een door LNV goedgekeurde Gedragscode van de gemeente als algemene ontheffing gelden.

In alle gevallen blijft de zorgplicht voor individuen van kracht.

---

¹ De tabellen in de brochure zijn gebaseerd op (bijlage 4) van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en Faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn (resp. tabel 1 en 3); en tabel 2 bevat alle overige inheemse (beschermde) soorten

- ◆ *Er vinden negatieve effecten plaats op (instandhoudingsdoelstellingen van) Natura 2000-gebieden, Natuurmonumenten of de Ecologische Hoofdstructuur.*
Indien uit een voortoets blijkt dat dit effect (mogelijk) optreedt is de ruimtelijke ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar. Initiatiefnemer kan in dat geval een vergunning voor de ontwikkeling aanvragen bij het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) op basis van een “passende beoordeling” (bij significant negatieve effecten) of een verstorings- of verslechteringstoets” (bij niet significante negatieve effecten). Een vergunningaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst aan de ADC-criteria (beschikbaarheid van alternatieve locaties, dwingende redenen van groot openbaar belang en voorgestelde compensatiemaatregelen). Indien de vergunning wordt toegekend kan de ruimtelijke ontwikkeling alsnog doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de vergunningbeschikking opgenomen.
- ◆ *Er vindt verlies plaats van natuurwaarden binnen de groene contouren van het Streekplan of binnen biotopen van soorten die voorkomen op de Rode Lijsten.*
In dat geval geldt in principe dat deze ontwikkelingen niet zonder meer toelaatbaar zijn. Indien om zwaarwegende redenen aantasting van natuur- en landschapswaarden onontkoombaar is en alternatieve oplossingen ter plaatse niet voorhanden zijn, dient compensatie plaats te vinden. Compensatie dient plaats te vinden in de gebieden benoemd in de regeling met betrekking tot het provinciaal compensatiebeginsel.

7.2 Onderzoek

Voor de voorgenomen ontwikkeling is een quickscan en een voortoets uitgevoerd.

In het kader van de quickscan is onderzocht of mogelijk beschermde soorten planten en dieren voorkomen in het plangebied. Hiervoor zijn o.a. de volgende bronnen geraadpleegd:

- ◆ Het Natuurloket
- ◆ Verspreidingsatlassen
- ◆ Verslagen van PGO's
- ◆ Provincie Zuid-Holland E-dienst

De volledige rapportage, inclusief gebruikte literatuur is opgenomen als bijlage.

Daarnaast is op 27 juli 2009 een veldbezoek aan het plangebied gebracht.

In het kader van de voortoets is op basis van bureauonderzoek bepaald of het plangebied zich in (de nabijheid van) een Natura 2000-gebied bevindt, danwel in een Natuurmonument of in de Ecologische Hoofdstructuur is gelegen. Tevens is bepaald of het plangebied binnen de groene contouren van het streekplan is gelegen of dat binnen het plangebied sprake is van biotopen van Rode Lijst-soorten. Daarnaast is vastgesteld of er in het plangebied soorten van bijlage 2 of 3 of vogels (kunnen) voorkomen.

Voor zover op basis van de beschikbare informatie mogelijk is een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten van de ontwikkeling op mogelijk aanwezige beschermde soorten en op de beschermde gebieden. Hieruit volgt een conclusie ten aanzien van de aanvaardbaarheid van de effecten of een aanbeveling tot nader onderzoek of vervolgprocedures.

7.3 Resultaten

De resultaten van het vooronderzoek en de veldinventarisatie zijn in tabelvorm weergegeven.

Tabel VI: Bevindingen flora en fauna

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Roofvogel(s)	Mogelijk	Mogelijk verlies verblijfplaats	Onbekend, nader onderzoek nodig indien kap bomen
Grote bonte specht	Zeker	Mogelijk beperkt verlies habitat en verblijfplaatsen	Mogelijk nader onderzoek bij kap bomen.
Algemene broedvogels	Zeker	Mogelijk beperkt verlies habitat	Geen indien werkzaamheden buiten broedseizoen.
Algemene grondgebonden zoogdieren, amfibieën en vissen	Zeker, mogelijk	Mogelijk klein verlies habitat	Vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.
Rivierdonderpad, kleine modderkruiper	Mogelijk	Geen	Geen
Zeggekorfslak	mogelijk	Mogelijk verlies habitat	Nader onderzoek nodig bij nieuwe ontwikkelingen op Bonk 5. Bij aanwezigheid overtreding art. 11
Gewone – en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis	Mogelijk Inschatting: Beperkte betekenis foerageergebied, lage potentie als verblijfplaats in huisjes.	Inschatting verwaarloosbaar veelal tijdelijk verlies habitat.	Geen, bij uitvoering maatregelen bij kansrijke huisjes treffen. Anders overtreding art. 11
Watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis	Mogelijk, vooral foeragerend boven Rotte, direct buiten plangebied	Mogelijk effecten bij plaatsing verlichting langs Rotte	Onbekend, voorkomen plaatsing verlichting langs Rotte, anders onderzoek nodig.
Rietorchis, brede orchis	Mogelijk	Onbekend: nader onderzoek nodig indien uitbreidingen op Bonk 5	Mogelijk artikel 8, evt. 13

7.4 Conclusies en advies

Bij het uitvoeren van de ecologische veldinventarisatie bestonden nog enkele onzekerheden die kunnen leiden tot problemen ten aanzien van de Flora- en Faunawet. Dit betreft de mogelijkheid tot kappen van bomen en uitbreiding/verharding van de noordelijke parkeervoorziening. De gemeente heeft aangegeven dat beide niet plaatsvinden.

Daarmee kan op basis van de onderzoeksresultaten worden geconcludeerd dat de herziening van het bestemmingsplan geen noemenswaardige problemen opleveren ten aanzien van de Flora- en Faunawet.

Wanneer alsnog overwogen wordt de parkeerplaats op Bonk 5 uit te breiden of bomen te kappen, dan is aanvullend onderzoek nodig.

7.5 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele mitigerende of compenserende maatregelen aanbevolen, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan de eis van zorgvuldig handelen en aan de zorgplicht.

Bij het verwijderen van de beplanting moet rekening worden gehouden met het broedseizoen. In de beplanting zijn algemene broedvogels aangetroffen.

Aanbevolen wordt om eventuele sloop- en grondwerkzaamheden buiten het broedseizoen van broedvogels te verrichten. Daarnaast kunnen maatregelen getroffen worden om gebruik buiten het broedseizoen onaantrekkelijk te maken.

Aanbevolen wordt om zo min mogelijk verlichting langs de Rotte te plaatsen om de vleermuisvliegrou- te niet negatief te beïnvloeden.

Aanbevelingen bestemming Beschermd Natuurgebied.

De grotendeels verloren gegane stroken beschermd natuurgebied langs Bonk 2 en 3 hadden weinig potentie voor beschermde soorten vanwege hun geringe oppervlakte en de versturende werking van de nabijgelegen recreatiewoningen. Wel hadden en hebben ze een afscherpende functie tussen recreatieterrein en Rotte. Het is aan te bevelen dit in stand te houden, zodat met name de betekenis van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen in tact blijft.

Eventueel kan het huidige gazonbeheer in onderling overleg met de beheerder geëxtensiveerd worden, zodat vochtig, bloemrijk grasland ontstaat.

Veenmosriet langs de Rotte is zeldzaam in de regio. Vanuit landschappelijk oogpunt is het aan te bevelen de status (beschermd) natuurgebied te handhaven.

Daarbij is op Bonk 5 een afvalstort voor groenafval aanwezig. Op de dumpplaats groeide waarschijnlijk eveneens rietland met ruigtesoorten en grote zeggen. Nu groeit er ruigte met riet. De schade van het gebruik als afvalplaats is relatief gering geweest. Er bestaat echter wel het risico dat de locatie gebruikt gaat worden als dumpplaats voor minder natuurlijk afval. Daarom is aan te bevelen het gebruik als dumpplaats te beëindigen door de bestaande brug te verwijderen.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In het kader van het opstellen van een bestemmingsplan voor het plangebied De Bonk is door de Milieudienst Midden-Holland een milieuonderzoek uitgevoerd.

Uit het onderzoek volgt dat de beoogde ontwikkeling voor de milieuaspecten wegverkeerslawaaï, luchtkwaliteit, bedrijven en milieuzonering en bodem zonder meer toelaatbaar is. Ten aanzien van het milieuaspect externe veiligheid was een aandachtspunt ten aanzien van een aantal op het terrein aanwezige propaantanks. Dit aandachtspunt is onderzocht en leidt niet tot aandachtspunten voor het vast te stellen bestemmingsplan.

Vanuit het milieuaspect ecologie is het plan toelaatbaar, maar gelden nog wel een aantal aandachtspunten zijnde:

- Uitgangspunt is dat de parkeerplaats in noordelijk deel (De Bonk 5) niet uitgebreid of verhard wordt. Mocht hierop een wijziging plaatsvinden dan is aanvullend onderzoek noodzakelijk naar de beschermde diersoort zeggekorfslak en de beschermde plantensoorten rietorchis en brede orchis.
- Wanneer verlichting langs steigers geplaatst wordt, moet worden vastgesteld wat de effecten zijn op de functie van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen.
- Aanbevolen wordt om eventuele sloop- en grondwerkzaamheden buiten het broedseizoen van broedvogels te verrichten. Daarnaast kunnen maatregelen getroffen worden om gebruik in broedseizoen onaantrekkelijk te maken, zoals het maaien van gras.
- De grotendeels verloren gegane stroken beschermd natuurgebied langs De Bonk 2 en 3 hadden weinig potentie voor beschermde soorten vanwege hun geringe oppervlakte en de verstorende werking van de nabijgelegen recreatiewoningen. Wel hadden en hebben ze een afschermdende functie tussen recreatieterrein en Rotte. Het is aan te bevelen dit in stand te houden, zodat met name de betekenis van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen in tact blijft. Eventueel kan het huidige gazonbeheer in onderling overleg met de beheerder geëxtensiverd worden, zodat vochtig, bloemrijk grasland ontstaat.
- Veenmosriet langs de Rotte zoals in het noordelijke deel voorkomt, is zeldzaam in de regio. Vanuit landschappelijk oogpunt is het aan te bevelen de status (beschermd) natuurgebied te handhaven.

Effecten op beschermde soorten De Bonk, Moerkappelle

Oriënterend onderzoek (*quick scan*) in het kader van de
Flora- en faunawet

eindrapport

P.H.N. Boddeke

24 augustus 2009
rapport nr. 09-126

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 08-126
Datum uitgave: 24 augustus 2009
Titel: Effecten op beschermde soorten De Bonk, Moerkappelle
Subtitel: Oriënterend onderzoek (*quick scan*) in het kader van de Flora- en faunawet
Samensteller: ing. P.H.N. Boddeke

Aantal pagina's inclusief bijlagen: 033
Project nr.: 09-453, binnen contract 09-074
Projectleider: ir. E.J.F. de Boer
Akkoord voor uitgave: ir. E.J.F. de Boer

© ISMH

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en ISMH, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Aanpak natuurtoets	4
1.3	Het plangebied	5
1.4	Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten	10
1.5	Bronnenonderzoek	10
2	Effecten op flora en fauna	11
2.1	Flora	11
2.2	Vissen	12
2.3	Amfibieën	13
2.4	Reptielen	13
2.5	Grondgebonden zoogdieren	13
2.6	Vleermuizen	14
2.7	Vogels	15
2.8	Beschermde soorten ongewervelden	16
2.9	Status als "Beschermd Natuurgebied"	17
3	Conclusies en aanbevelingen	18
3.1	Flora- en faunawet: conclusies ten aanzien van ontheffingsaanvraag	18
3.2	Aanbevelingen	18
4	Literatuur	20
Bijlage 1	Veldformulier	21
Bijlage 2	Wettelijk kader	23
1.1	Inleiding	23
1.2	Flora- en faunawet	23
1.4	Rode lijsten	27
1.5	Ecologische Hoofdstructuur	28
Bijlage 3:	resultaten Natuurloket	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle is voornemens om het bestemmingsplan voor 'De Bonk' te herzien. Bij het vaststellen van veranderingen in het bestemmingsplan zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten planten en dieren. Als de voorgenomen ingreep leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moet worden verkregen (zie Bijlage 1). Bovendien dient rekening te worden gehouden met eventuele effecten op beschermde natuurgebieden.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een oriënterend veldonderzoek naar beschermde soorten. Deze rapportage geeft antwoord op de volgende vragen:

Deze rapportage kan dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

Natuurbeschermingswet

Een toetsing van de ingreep aan de Natuurbeschermingswet dan wel EHS is niet aan de orde. Het plangebied 'De Bonk' maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument. In de directe omgeving liggen geen gebieden die deel uitmaken van Natura 2000 of een beschermd natuurmonument.

Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS. In de directe omgeving liggen de Rotte meren, welke deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur.

1.2 Aanpak natuurtoets

Quick scan

De *quick scan* betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving voor deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De *quick scan* vindt plaats op grond van:

- Bronnenonderzoek
- Oriënterend terreinbezoek
- Expert judgement.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidings-

atlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Oriënterend terreinbezoek

Het plangebied De Bonk is op 27 juli 2009 bezocht. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, hollen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Expert judgement

De *quick scan* is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitend geven over de afwezigheid van soorten. De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat verscheidene opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Daarom is expert judgement toegepast om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende soorten te beoordelen.

1.3 Het plangebied

De Bonk wordt gevormd door een aantal schiereilandjes ('Bonken') in de (voormalige) veenrivier De Rotte.

Het gehele terrein is ongeveer 600 bij 200-300 meter groot. De bodem bestaat deels uit laagveen en is lokaal zompig (ontstaan uit rietland en veenmosrietland), maar is in het verleden ook grond gestort en er wordt nog regelmatig ophoogzand aangebracht. Ten noorden van het terrein ligt het waterrecreatiegebied Rottemeren. Ten oosten van De Bonk ligt de Eendragtspolder, een diepe droogmakerij met akkerbouw. Aan de zuidkant van deze polder ligt de Zevenhuizerplas bij het dorpje Oud Verlaat. In de Oosteindsche Polder, die aan de overkant van de Rotte ligt is zowel akkerland als grasland te vinden. Daarnaast ligt meer zuidelijk het Lage Bergse Bos en enkele andere recreatieterreinen.

Ten zuiden van de bovengenoemde terreinen begint de bebouwing van Rotterdam.

De meeste zuidelijk gelegen Bonk (de eerste Bonk) bestaat uit een kring van recreatiewoningen met tuinen en een vrij bosrijk middendeel (vooral schietwilg, els en in minder mate es en eik). Alleen aan de zuidwestpunt is nog een echte rietstrook aanwezig (heeft in het vigerende bestemmingsplan de aanduiding beschermd natuurgebied). De overige delen van de oeverzone zijn grotendeels gazon en aanlegsteiger (eveneens met de aanduiding beschermd natuurgebied).

De sloot tussen de eerste en de tweede bonk is vrij smal en bevat veel bagger. Lokaal zijn wat waterplanten aanwezig, aan het doodlopende uiteinde ligt veel kroos.

De Tweede Bonk is dichter bebouwd en heeft relatief weinig groen. Bij de ingang bevindt zich een kleine parkeerplaats. Alleen aan de westkant liggen enkele

langgerekte tuinen die voornamelijk bestaan uit gazon omgeven met een bomenrij. Langs het water liggen steigers met verhardingen. De sloot tussen de tweede en derde Bonk is iets breder en dieper dan die tussen de eerste en tweede Bonk.

De Derde Bonk is bebouwd in het centrum en langs de randen, op de westrand na. Aan de noordostrand ligt een vrij grote halfverharde parkeerplaats. De open terreindelen zijn grotendeels gazon. Aan de oostzijde zijn wat sierbomen aangeplant. Aan de zuidwestkant (gebied niet aangeduid als beschermd natuurgebied) ligt een tuin met een rietkraag en bomen en struiken. Het gebied dat in het vigerende bestemmingsplan is aangeduid als beschermd natuurgebied is een gebruik als gazon, de oeverzone is een afwisseling tussen stijgers en kleine plukjes riet. Aan de noordkant loopt een doodlopend slootje een stukje de Derde Bonk in. Deze is omgeven door riet en wilgstruweel. De sloot tussen de derde en vierde Bonk is vrij smal en omgeven door wilgstruweel en riet.

De Vierde bonk is klein en alleen in het centrum en langs de smalle zuidrand onbebouwd. Het centrum bestaat uit gazon. Aan de oostzijde loopt een heel smalle sloot, die een particuliere kavel scheidt van de Vierde Bonk. Ten tijde van het veldbezoek vonden er bouwwerkzaamheden plaats op de kavel.

De Vijfde Bonk is in het vigerende bestemmingsplan grotendeels aangeduid als beschermd natuurgebied. Er staat alleen enige bebouwing aan de zuidrand van de kavel. Daarnaast is een halfverharde parkeerplaats in het beschermd natuurgebied aangelegd. Aan de noordkant van de kavel heeft een boer een bruggetje gemaakt om de kavel te bereiken en er groenafval te dumpen.

Het grootste deel van de kavel is begroeid met een riet- en zeggenvegetatie (zie hoofdstuk 3).

Groenstrookje aan noordrand Eerste Bonk

Boschage in centrum Eerste Bonk

Parkeerplaats Tweede Bonk

Stijgers bij Tweede Bonk

Sloot tussen Tweede en Derde Bonk

Zeggevegetatie aan zuidrand Derde Bonk

Gazons Beschermd Natuurgebied Derde Bonk

Ingang van klein slootje in Derde Bonk

Dotterbloem (vegetatief) op Vierde Bonk

Sloot tussen Vierde en Vijfde Bonk

Rietland van Vijfde Bonk

Zicht op rietrand met steigers van de Eerste Bonk

1.4 Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van ruimtelijke veranderingen die het nieuw vast te stellen bestemmingsplan mogelijk maakt. In praktijk zijn dat:

- De recreatiewoningen worden vergroot.
- De reeds aanwezige parkeerterrein naast recreatiewoningen 2 en 3 opgenomen in het bestemmingsplan.
- De stukken nabij de nummers 32-37 en 77-79 worden mogelijk geschikt gemaakt als haven/aanlegplaats voor de recreatiewoningen. Momenteel zijn al enkele steigers aanwezig.

De geplande ingrepen kunnen omschreven worden als ingreep in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Het formaliseren binnen het bestemmingsplan van reeds aanwezige voorzieningen kan gezien worden als bestendig gebruik in het kader van de Flora- en faunawet.

Gebruik van een door de minister goedgekeurde gedragscode voor de betreffende ingrepen is niet aan de orde. Voor het uitvoeren van de ingreep geldt een vrijstelling van soorten in tabel 1 (zie Bijlage 1).

1.5 Bronnenonderzoek

Het plangebied 'De Bonk' ligt in het kilometerhok x:097 / y:444. Een eerste indruk van beschikbare gegevens over mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat het gebied niet of nauwelijks onderzocht is op het voorkomen van beschermde soorten. Alleen watervogels en sprinkhanen zijn goed onderzocht.

Om een zo goed beeld te krijgen van in de regio voorkomende beschermde soorten is gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, waaronder verspreidingsatlassen, recente artikelen en internetsites (zie literatuurlijst).

2 Effecten op flora en fauna

2.1 Flora

Huidige functie plangebied voor beschermde planten

Tijdens het veldbezoek is een exemplaar van de beschermde dotterbloem (tabel 1) aangetroffen in een greppel op de Vierde Bonk. De dotterbloem stond er tussen de aangeplante soorten en is zelf mogelijk ook aangeplant.

In de kavelsloot aan de zuidkant van de Eerste Bonk is de zwanenbloem (tabel 1) waargenomen (enkele exemplaren).

Het grootste deel van de groene delen van de Bonken 1 tm 5 bestaat uit kort gemaaid gazon en heeft geen betekenis voor beschermde of bedreigde soorten. Dit geldt ook voor de gazons die onderdeel uitmaken van het beschermd natuurgebied. Aan de soortensamenstelling is te zien dat de voedselrijkdom van de bodem erg hoog is.

In de oeverzone zijn lokaal (waar geen steigers staan en niet tot aan het water gemaaid wordt) smalle strookjes rietvegetaties aanwezig. In de rietvegetaties groeien her en der zeggen en zijn daarnaast ruigtesoorten en wilgen aanwezig. De wilgen worden regelmatig afgezet door de beheerder. Met name op de Eerste Bonk zijn hoger opgaande bomen aanwezig met een diameter groter dan 30 cm. Ook staan er her en der knobomen van verschillend formaat. In de sloten, die in contact staan met de Rotte, zijn nauwelijks waterplanten aanwezig. Wel is er aan de doodlopende uiteinden een dichte krooslaag aangetroffen.

Behalve de aangetroffen dotterbloem en zwanenbloem zou grote kaardenbol rond de tuinen kunnen worden verwacht. Voor rietorchis zijn de aangetroffen rietoevers te hoog, dicht en ruig. In de ondergroei van bosschages zou eventueel een brede wespenorchis (tabel 1) verwacht kunnen worden.

De Vijfde Bonk bestaat voor een groot deel uit rietmoeras. Tijdens het veldbezoek zijn een tweetal doorsteken gemaakt om de vegetatiesamenstelling te onderzoeken. Er zijn een aantal zones te onderscheiden:

-langs de zuid- en oostrand groeien vrij veel ruigtekruiden (harig wilgenroosje, haagwinde) in het riet. Lokaal zijn ook ruigtevegetaties met braam en brandnetel aanwezig (bv bij de stort van groenafval). De echte oeverzone is ook wat ruiger van karakter. In het middendeel van de kavel is een combinatie aanwezig van rietvegetatie met grote zeggen (o.a. pluimzegge) en soorten als hennegras en melkeppe. Deze zone gaat richting oeverzone over in een vrij smalle, onregelmatige zone met veenmos (spec). Lokaal zijn wilgen aanwezig. Met name de zone met veenmossen zou door zijn open karakter geschikt kunnen zijn voor rietorchis- of brede orchis. De oeverzone zou geschikt kunnen zijn voor dotterbloem.

Kruidenrijk rietland en veenmosrietland zijn erg zeldzaam in de regio en daarom waardevol.

Effecten en verbodsbepalingen

Het verder uitbreiden van aanlegsteigers en dergelijke langs Bonk 1 tm 4 zal niet ten koste gaan van bijzondere vegetaties of beschermde soorten; deze zijn niet aanwezig.

In het bestemmingsplan zijn geen veranderingen voorzien aan de kavelsloot waar zwanenbloem in groeit, zodat deze groeiplaats niet in gevaar komt. Het eventuele verloren gaan van de groeiplaats van dotterbloem bij het vergroten van kavels zal geen invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soort in de regio: het gaat om een enkel geïsoleerd exemplaar dat mogelijk is aangeplant.

Nader onderzoek

De geplande wijzigingen in het bestemmingsplan leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen.

Wel kan uitbreiding het illegale gebruik van Bonk 5 als stortplaats schadelijke effecten hebben op de mogelijk voorkomende orchissen.

Tabel 2.1 Te verwachten effecten op beschermde soorten planten

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Rietorchis, brede orchis	Mogelijk	Geen	Geen

2.2 Vissen

Huidige functie plangebied voor beschermde vissen

Uit de literatuur (De Nie, 1997 en Ravonjaaroverzichten) zijn geen beschermde vissoorten bekend uit het uurhok (5x5 km) van het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn in de inhammen en sloten blankvoorn, brasem, kolblei, baars en driedoornige stekelbaars waargenomen. De vis is met name in het bredere deel van de inhammen en onder steigers waargenomen. De uiteinden zijn door de bagger, kroos en drijfafval nauwelijks geschikt voor vis.

Op grond van het aangetroffen water en gegevens uit de omringende uurhokken valt met name rivierdonderpad (tabel 2) te verwachten rond de bestaande stenige oevers bij de aanlegsteigers. Mogelijk komen kleine modderkruiper en bittervoorn incidenteel voor in de oeverzone. Rode lijstsoort paling kan ook incidenteel verwacht worden.

Verder zijn algemene soorten als snoekbaars, snoek, pos, zeelt, karper en alver te verwachten in de oeverzone en ingang van de inhammen.

Effecten en verbodsbepalingen

Het plaatsen van nieuwe steigers zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de eventueel voorkomende rivierdonderpad, omdat die alleen rond bestaande verharde delen te verwachten is en niet bij de uitbreidingslocaties. Er zijn geen werkzaamheden aan watergangen gepland, zodat geen effecten op eventueel voorkomende beschermde vissoorten te verwachten zijn.

Tabel 2.2 Te verwachten effecten op beschermde soorten vis

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Rivierdonderpad	Mogelijk	Geen	Geen

2.3 Amfibieën

Huidige functie plangebied voor amfibieën

Uit de omgeving zijn enkel algemene amfibiesoorten bekend (Bergmans & Zuiderwijk, 1986, Ravon jaaroverzichten). Tijdens het veldbezoek zijn gewone pad, bruine kikker en een groene kikker (waarschijnlijk meerkikker) waargenomen. Met name in de wegsloot is daarnaast kleine watersalamander te verwachten. De tuintjes en erven van De Bonk vormen een zeer geschikt habitat voor gewone pad en (in mindere mate voor) bruine kikker en kleine watersalamander. Meerkikker is met name in de oeverzone te verwachten.

Tabel 2.3 Te verwachten effecten op beschermde soorten amfibieën

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Algemene amfibiesoorten	aanwezig	Vrijstelling	vrijstelling

2.4 Reptielen

Huidige functie plangebied voor reptielen

Er zijn uit literatuur geen waarnemingen bekend van reptielen uit de omgeving van het plangebied ((Bergmans & Zuiderwijk, 1986, Ravon jaaroverzichten). Er zijn enkele anekdotische waarnemingen bekend van ringslang langs de Rotte (mondelijke mededeling F. Brekelmans), maar van een populatie is zeker geen sprake. Het betreft mogelijk een of meer uitgezette dieren. Naar verwachting komen er geen ringslangen voor op de Bonk (de beheerders hadden ze ook nog nooit gezien). 'De Bonk' is wel potentieel geschikt als leefgebied voor de ringslang. Indien er ooit een echte populatie ontstaat langs de Rotte en omgeving, kan De Bonk daar zeker aan bijdragen..

2.5 Grondgebonden zoogdieren

Huidige functie plangebied voor zoogdieren

Er zijn geen waarnemingen bekend van strikt beschermde zoogdiersoorten als noordse woelmuis en waterspitsmuis uit de regio van het plangebied.

Wel is de dwergmuis te verwachten in rietvegetaties (provinciale doelsoort). In de oeverzones van het rietland zou mogelijk de woelrat kunnen voorkomen. Verder zijn in het rietland, maar ook in de bosschages op de diverse bonken de volgende muizensoorten te verwachten: veldmuis, aardmuis, gewone- en tweekleurige bosspitsmuis, huisspitsmuis en bosmuis. Ook de onbeschermde huismuis en de bruine rat zijn te verwachten.

Met name de eerste Bonk is geschikt voor de egel. De beheerder had ze er nog nooit gezien. De Bonk is ook potentieel geschikt voor kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn).

Tabel 2.1 Te verwachten effecten op beschermde soorten planten

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
Algemene grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Vrijstelling	vrijstelling

2.6 Vleermuizen

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten vleermuizen zijn uit de regio bekend: watervleermuis, meervleermuis, gewone- en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger (Limpens *et al*, 1997).

Het veldbezoek vond overdag plaats, zodat waarnemen van vleermuizen niet mogelijk was.

De Bonk is vanwege de afwisseling van huisjes, bosschages en smalle watergangen een geschikt foerageergebied voor gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger: Eventueel zou ook de gewone grootvleermuis te verwachten zijn. De Rotte en omgeving (en daarmee de Bonk) kan onderdeel zijn van een vlieg- en foerageerroute van de rosse vleermuis. De holle bomen in het gebied (wilg) kunnen in het najaar gebruikt worden als paarplaats voor een enkele ruige dwergvleermuis. Kolonies in bomen worden op grond van de aangetroffen bomen en voorkeur van boombewonende vleermuizen niet verwacht op De Bonk. De Rotte heeft betekenis als foerageerroute voor meervleermuis en watervleermuis.

De belangrijkste betekenis van De Bonk voor vleermuizen is het feit dat het aan de Rotte ligt, en daarmee invloed kan hebben op de geschiktheid van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen (met name water- en meervleermuis).

Omdat de Bonk een vrij geringe oppervlakte heeft en er in de omgeving vele grote geschikte foerageergebieden liggen, is de betekenis van De Bonk zelf als foerageergebied gering.

De kans op verblijfplaatsen van vleermuizen in de recreatiehuisjes is laag: Omdat de recreatiewoningen grotendeels alleen in zomerseizoen gebruikt worden en er dus nauwelijks verwarming plaatsvindt zal de kans op verblijfplaatsen van bijvoorbeeld laatvlieger of gewone dwergvleermuis gering zijn: zij zitten liever in verwarmde panden. Daarnaast zijn de meeste huisjes niet van steen en hebben ze geen spouw. Spouwen zijn de meest voorkomende verblijfplaatsen van vleermuizen. De (meer) permanent bewoonde huisjes en stenen huisjes zijn daarmee geschikter als mogelijke verblijfplaats.

Effecten en verbodsbepalingen

Wanneer bij het vergroten van kavels huisjes gesloopt worden, valt ondanks de lage potentie van de huisjes niet geheel uit te sluiten dat een verblijfplaats verloren gaat. Vleermuizen maken doorgaans echter gebruik van een set van verblijfplaatsen, zodat het verlies van een van de verblijfplaatsen uit de set geen ernstige gevolgen hoeft te hebben. Door te werken volgens de aanbevelingen uit 3.2 kan schade voorkomen worden en zijn geen negatieve effecten te verwachten op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties.

Wanneer nieuwe verlichting geplaatst wordt (met name in de omgeving van de oeverzone van de Rotte) kan dit mogelijk leiden tot verstoring (met wezenlijke invloed) op de geschiktheid van de Rotte als vliegroute en foerageergebied voor meervleermuis, watervleermuis en in mindere mate rosse vleermuis. In 3.2 zijn aanbevelingen opgenomen om verstoring te voorkomen. Indien plaatsing van verlichting langs de oeverzone wel noodzakelijk is, dient dit nader getoetst te worden.

Tabel 2.6 Te verwachten effecten op beschermde soorten vleermuizen.

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
gewone – en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis	mogelijk	onbekend: maatregelen uitvoeren bij kansrijk huisje	onbekend.
watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis	mogelijk	onbekend: nader onderzoek nodig indien plaatsing verlichting langs Rotte	onbekend

2.7 Vogels

Voorkomen en functie

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek algemene zangvogels aangetroffen: merel, zanglijster, ekster, koolmees, huismus (rode lijst) en winterkoning. De winterkoning had ten tijde van het veldbezoek nog jongen. Er zijn verder algemene soorten te verwachten als heggenmus, zwartkop en roodborst. Incidenteel zijn broedgevallen van rode lijstsoorten koekoek, spotvogel en grauwe vliegenvanger te verwachten. Op de eerste Bonk zijn op twee plaatsen bomen met holtes van grote bonte specht waargenomen. Volgens de beheerder zitten af en toe ook roofvogels. Het zou kunnen gaan om buizerd, havik, sperwer of boomvalk. Tijdens het veldbezoek zijn geen horsten waargenomen.

In het rietland van de Vijfde Bonk is een kleine karekiet waargenomen. Het rietland is daarnaast geschikt voor rietgors, rietzanger. Eventueel zijn bosrietzanger, grasmus of blauwborst te verwachten rond de verspreid staande wilgen. Het rietland zou

onderdeel kunnen zijn van het territorium van een waterral. Hoewel er veel overjarig riet aanwezig is, lijken echte zones met waterriet te ontbreken, zodat de kans op rode lijstsoort grote karekiet verwaarloosbaar is. Met name kleine karekiet en bosrietzanger zijn ook in de riet en wilgfragmenten van de andere Bonken te verwachten. In het water zijn fuut (met jongen), meerkoet, wilde eend en knobbelzwaan waargenomen. Deze soorten (en waterhoen, krakeend en kuifeend) zijn ook als broedvogel te verwachten in de rietoevers en overhangende wilgenstruwelen.

Effecten en verbodsbepalingen

De huidige recreatiewoningen hebben geen betekenis als vaste- rust of verblijfplaats voor vogels. Tijdens de sloop en bouw van nieuwe huisjes kan rekening gehouden worden met broedende vogels in de bosschages in directe omgeving van de huisjes (zie verder § 3.2).

Tabel 2.7 Te verwachten effecten op beschermde soorten vogels.

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
roofvogels	mogelijk	Geen	geen
grote bonte specht	zeker	Geen	geen
Algemene broedvogels	Zeker	Geen	geen

2.8 Beschermde soorten ongewervelden

Huidige functie plangebied voor beschermde ongewervelden

In een brede rietstrook bij de Hollevoeterbrug, bij Moerkappelle, circa 6 km van de Bonk vandaan, is de beschermde zeggekorfslak waargenomen in 2004/2005 (Gmelig Meyling *et al*, 2006). In de rietstrook groeide onder andere andere smalle stekelvaren, moeraszegge, harig wilgenroosje en fijn laddermos. Moeraszegge, de waardplant van de zeggekorfslak valt ook in het rietland van de Vijfde Bonk te verwachten.

Op grond van de aangetroffen habitats en bekende verspreiding van beschermde ongewervelden worden geen andere beschermde soorten verwacht binnen de Bonk. Zo zijn er geen krabbescheervegetaties aanwezig die substraat kunnen vormen voor de groene glazenmaker, is de waterkwaliteit te slecht voor de platte schijfhoorn.

Effecten en verbodsbepalingen

Geen.

Wel kan uitbreiding het illegale gebruik van Bonk 5 als stortplaats schadelijke effecten hebben op de mogelijk voorkomende zeggekorfslak.

Tabel 2.8 Te verwachten effecten op beschermde soorten ongewervelden.

Soort	Voorkomen	Effecten	Overtreding verbodsbepalingen
zeggekorfslak	mogelijk	Geen	geen

2.9 Status als "Beschermd Natuurgebied"

De status van enkele delen van De Bonk als "Beschermd Natuurgebied" is alleen terug te vinden in het bestemmingsplan en niet door bijvoorbeeld aanwijzing als onderdeel binnen de EHS of Natura 2000.

In het bestemmingsplan (artikel 7) wordt aangegeven dat "gronden met de bestemming natuurgebied zijn bestemd voor behoud en/of herstel van de aldaar voorkomende dan wel daaraan eigen natuurwetenschappelijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden."

Vervolgens worden een aantal handelingen en ingrepen verboden: daarvoor is een vergunning van B&W noodzakelijk. Bij B&W verleningen van vrijstelling moeten worden goedgekeurd door gedeputeerde staten.

De stroken Beschermd Natuurgebied (BN) bij Bonk 1 en Bonk 3 bestaan grotendeels uit kort gemaaid gazon. Daarnaast zijn diverse aanlegsteigers aanwezig. Er zijn slechts kleine rietfragmenten aanwezig. De oppervlakte is gering: ca 70 bij 5-10 meter en ca 65x 20 meter.

Het is niet bekend wat de uitgangssituatie was bij de inwerkingtreding van het oude bestemmingsplan. De stroken hebben de potentie om uit te groeien tot rietlandje, wilgstruweel, of bij extensief maaibeheer vochtig bloemrijkgrasland. Gezien de geringe oppervlakte van de stroken en verstoring uit de naastgelegen recreatiewoningen hebben de stroken alleen potentie voor algemene diersoorten die tegen enige verstoring kunnen. Al met al is de potentiële waarde voor flora- en fauna niet hoog.

Het Beschermd Natuurgebiedsdeel op Bonk 5 is groter (een kleine 200 bij 80 meter), Het kent een natuurlijke vegetatie van rietland, rietruigte en rietland met grote zeggen en veenmosrietland. Dit is met name waardevol omdat een dergelijke vegetatie schaars is de omgeving. Het rietlandje kan enige betekenis hebben voor moerasvogels en watervogels, kleine zoogdieren en wellicht de strikt beschermde zeggekorfslak.

Het gebruik van de dumpplaats van groenafval door boer in het noordelijke deel heeft momenteel een beperkt effect, maar kan bij uitbreiding en/of stort van andere afvaltypen leiden tot achteruitgang in kwaliteit van het rietland. Rietland zoals op de vijfde Bonk aanwezig, is zeldzaam in de omgeving en heeft betekenis voor soorten die in en om de Rotte leven.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Flora- en faunawet: conclusies ten aanzien van ontheffingsaanvraag

- Bij de aanleg van steigers langs de Rotte moet voorkomen worden dat verlichting geplaatst wordt die uitstraalt over de Rotte. Indien dit wel het plan is, zal nader moeten worden vastgesteld wat de effecten zijn op de functie van de Rotte als vliegrouete voor vleermuizen. Aanbevelingen zijn opgenomen in § 3.2.
- Bij het slopen van huisjes zal rekening moeten worden gehouden met het mogelijke voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Aanbevelingen zijn opgenomen in § 3.2.
- Bij het slopen van huisjes dient verstoring van broedvogels in directe omgeving van de huisjes voorkomen te worden. Aanbevelingen zijn opgenomen in § 3.2.
- De sloten, tuinen en bosschages op De Bonk hebben betekenis voor algemene soorten amfibieën en zoogdieren. Voor deze soorten geldt een vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer en onderhoud.
- Als gevolg van de ingreep wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de aangetroffen beschermde soorten.

Ontheffing Flora- en faunawet

Aanvraag van ontheffing van de Flora- en faunawet is pas van toepassing indien uit het aanvullende onderzoek blijkt dat geplande ingrepen negatieve effecten hebben op strikt beschermde soorten.

Kanttekening

De effecten van voorgenomen veranderingen in het bestemmingsplan zijn vrij gering, zeker als je die vergelijkt met de ecologische effecten van het omzetten van de Eendragstpolder naar waterbergingsgebied.

3.2 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele mitigerende of compenserende maatregelen aanbevolen, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan de eis van zorgvuldig handelen en aan de zorgplicht.

- Aanbevolen wordt huisjes zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te slopen. Slopen van huisjes op korte afstand van bosschages is mogelijk wanneer gecheckt is dat er zich geen broedende vogels in de bosjes bevinden. Eventueel kunnen bosschages in directe omgeving van te slopen huisjes alvast voor aanvang van het broedseizoen verwijderd worden.
- Aanbevolen wordt om sloop van huisjes in het winterseizoen te laten plaatsvinden en de kansrijke huisjes voorafgaand aan de echte sloop ongeschikt te maken voor vleermuizen door in oktober gaten in de spouw en dak te maken. Daarnaast wordt aanbevolen om bij het vervangen van kansrijke huisjes voor vleermuizen te kiezen voor huisjes die mogelijkheden

- hebben voor vleermuizen: bereikbare spouw, toegankelijke betimmeringen enz. Hierbij kan een terzake deskundige zonodig advies verlenen.
- o Aanbevolen wordt om zo min mogelijk verlichting langs de Rotte te plaatsen om de vleermuisvliegroute niet negatief te beïnvloeden.

Aanbevelingen bestemmingsplan Beschermd Natuurgebied.

De grotendeels verloren gegane stroken beschermd natuurgebied hadden weinig potentie voor beschermde soorten vanwege hun geringe oppervlakte en de versturende werking van de nabijgelegen recreatiewoningen. Wel hadden en hebben ze een afschermdende functie tussen recreatieterrein en Rotte. Het is aan te bevelen dit in stand te houden, zodat met name de betekenis van de Rotte als vliegroute voor vleermuizen in tact blijft.

Eventueel kan het huidige gazonbeheer in onderling overleg met de beheerder geëxtensiverd worden, zodat vochtig, bloermrijk grasland ontstaat.

De parkeerplaats is hoogstwaarschijnlijk ten koste gegaan van een stuk rietland met ruigesoorten en grote zeggen. De waarde daarvan is niet dusdanig hoog dat het zinvol is om de parkeerplaats te verwijderen.

Op de dumpplaats groeide waarschijnlijk eveneens rietland met ruigesoorten en grote zeggen. Nu groeit er ruigte met riet. De schade van het gebruik als dumpplaats is relatief gering geweest. Er bestaat echter wel het risico dat de locatie gebruikt gaat worden als dumpplaats voor minder natuurlijk afval. Daarom is aan te bevelen het gebruik als dumpplaats te beëindigen door de bestaande brug te verwijderen.

4 Literatuur

- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea. – Nederlandse fauna 7. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Gemeente Moerkappelle, 198?. Bestemmingsplan De Bonk pg tm 18 en kaarten.
- Gittenberger, E., A.W. Janssen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde & J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse Zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Gmelig Meyling, A.W., R.H. de Bruyne & S.M.A. Keulen, 2006. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek; mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Inventarisatieperiode 2004-2005. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana*
- Huijbregts, H., 2004c. Gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus* (Degeer, 1774). EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis .
- Kalkman, V., R. Ketelaar & M. van der Weide, 2003. Libellen (Odonata) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003. EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Nie, H.W. de, 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (2e herziene druk). Media Publishing, Doetinchem.
- Provincie Zuid-Holland, 2004. Beschermde planten en dieren in Zuid-Holland. De verspreiding van de Europese Habitatrichtlijnsoorten in kaart. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- Provincie Zuid-Holland, 2000. Kleur bekennen. De natuurdoeltypenkaart van Zuid-Holland. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- RAVON, 1999. Jaarverslag 1998. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 6. Jaargang 2, nr. 3, pag. 60-75.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 27. Jaargang 9, nr. 3, pag. 46-64.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.
- www.zuid-holland.nl/thema/milieu_natuur_en_water/groene_ruim-te/kaarten/index.jsp.

Bijlage 1 Veldformulier

Veldformulier		Projectnr: 09-453		Naam plangebied: De Bonk	
<i>Quick Scan</i>					
Het gehele terrein vlakdekkend doorlopen? NEE		Datum: 27 juli 2009		Medewerker:P.H.N Boddeke	
Foto's gemaakt? JA					
Gebruikte instrumenten/werktuigen: verrekijker					
Gesproken met (omwonende/beheerder): dhr. De Boer en mevr. Vonk Amelink					
Beschrijving plangebied	ja	nee	deels	nvt	opmerkingen
beschrijving relatie plangebied met omgeving gemaakt?	x				
beschrijving openheid terrein, verstoring gemaakt? mogelijkheden weidevogels, watervogels, wintervogels?	x				
beschrijving verschillende vegetaties gemaakt? samenstelling, structuur, voedselrijkdom	x				
beschrijving vleermuislandschapselementen gemaakt? aanwezigheid (doorlopende) lanen, vaarten, dijken, bosschages	x				
beschrijving bos gemaakt? ouderdom, soorten, structuur mogelijkheden holbewoners	x				
beschrijving watertype gemaakt? sloot, ven, breedte, kwel, bodemtype tijdelijkheid enz.	x				
beschrijving schuurtjes/gebouwtjes gemaakt? ouderdom, opbouw, tbv soorten mogelijkheden dierlijke bewoning	x				
Land- en watervegetatie					
controle beschermde planten let ook op (onbeschermde) Rode lijstsoorten			x		Bonk 5 deels
controle waardplanten van beschermde vlinders, libellen, kevers	x				
Wateren					
controle zoetwatermosselen (bittervoorn broedkamers)	x				
controle ei(sno)eren van salamanders, kikkers, padden, vissen	x				
bemonstering amfibieën, vissen, waterkevers, libellenlarven met schepnet	x				
bemonstering platte schijfhoren waterplanten uit sloten meenemen				x	Watertype ongeschikt
Gebouwen, erven, verharding					
controle uilen, marters, zwaluwen geschiktheid, nesten, mest enz.	x				
controle vleermuizen invliegopeningen, verblijfplaatsen, mest, aanwezigheid	x				
controle plaatmateriaal, tegels, boomstammen omkeren voor amfibieën, reptielen en zoogdieren	x				
controle muurplanten				x	
Sporen e.d.					
controle holen en legers in grond, oever of onder waterlijn	x				
controle nesten vogel, dwerg/hazelmuis eekhoorn, mierenhopen, broeihopen	x				
controle boomholten	x				

vleermuizen, marters, uilen, andere holenbroeders					
controle pootafdrukken, krabsporen haren, veren, dode dieren	x				
controle uitwerpselen, braakballen prooiresten, knaagsporen aan	x				
planten					
controle huidjes libellen, hagedissen, slangen				x	
controle huisjes wijngaardslak				x	
bemonstering strooisel korfslakken (nb: zelden van toepassing)				x	
Opmerkingen (bijv. in kader gebruikte ontheffing FFW) (o.a. materiaal uit veld meegenomen voor determinatie?)					

Bijlage 2 Wettelijk kader

1.1 Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen en beheer beschreven. Het geeft weer hoe de wettelijke toetsingskaders worden gehanteerd bij het opstellen van ecologische beoordelingen.

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (§ 1.2 van deze bijlage), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (§ 1.3). Tevens wordt kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (§ 1.4) en de Ecologische Hoofdstructuur (§ 1.5) bij ecologische toetsingen.

1.2 Flora- en faunawet¹

Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel een zorgplicht als verbodsbepalingen. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving, voor iedereen en in alle gevallen.

De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij' principe. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn (zie kader).

Verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (verkort)

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.
- Artikel 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van beschermde planten en dieren.

Artikel 75 bepaalt dat vrijstellingen en onthefingen van deze verbodsbepalingen kunnen worden verleend. Het toetsingskader is begin 2005 gewijzigd door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur, doorgaans aangeduid als de AMvB artikel 75.

¹ Deze paragraaf is in belangrijke mate gestoeld op de brochure 'Buiten aan het werk?' (LNV, 2005b. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.)

Er gelden verschillende regels voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen en die in het kader van bestendig gebruik en beheer.

Er bestaan drie beschermingsregimes corresponderend met drie verschillende groepen beschermde soorten, opgenomen in drie bijbehorende tabellen in de LNV-brochure (LNV 2005b, a).

Tabel 1. De algemene beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is ('lichte toetsing').

Tabel 2. De overige beschermde soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en van bestendig gebruik en beheer, als op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Anders is ontheffing noodzakelijk, na lichte toetsing.

Tabel 3. De strikt beschermde soorten

Dit zijn alle vogelsoorten en de planten- en diersoorten vermeld in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of in Bijlage 1 van de AMvB artikel 75. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling, mits men werkt op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze kan worden verleend na een uitgebreide toetsing.

De uitgebreide toetsing houdt in dat ontheffing alleen kan worden verleend als:

1. Er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
3. Er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang;
4. Er zorgvuldig wordt gehandeld.

Bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud in de bosbouw en landbouw en uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling worden genoemd als openbaar belang. Zorgvuldig handelen betekent het actief optreden om alle mogelijke schade aan een soort te voorkomen, zodanig dat geen wezenlijke negatieve invloed op de relevante populatie van de soort optreedt. Mitigatie (het vermijden of verzachten van negatieve effecten) en compensatie (het aanbieden van vervangend leefgebied) kunnen deel uitmaken van het zorgvuldig handelen.

Samenvatting toetsingskader Flora- en faunawet

Het toetsingskader van de Flora- en faunawet voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig gebruik en beheer luidt dus:

1. Komen er soorten uit Tabel 1 voor? Hiervoor geldt een vrijstelling. Alleen de zorgplicht is van toepassing.

2. Komen er soorten uit Tabel 2 voor? Dan geldt een vrijstelling (mits gedragscode) of moet ontheffing worden aangevraagd (lichte toetsing).
3. Komen er soorten uit Tabel 3 voor? Er geldt een vrijstelling voor bestendig gebruik en beheer (mits gedragscode; niet voor art. 10). In overige gevallen is altijd ontheffing nodig (uitgebreide toetsing).

1.3 Natuurbeschermingswet 1998²³

De Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet) vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland.

Aanwijzing van gebieden

De Nbwet kent verschillende soorten beschermde gebieden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (oftewel Vogel- en Habitatrichtlijngebieden oftewel Speciale Beschermingszones) en de beschermde natuurmonumenten. De aanwijzingsbesluiten van deze gebieden bevatten een kaart en een toelichting, waarin de instandhoudingsdoelstellingen staan verwoord (zie www.minlnv.nl).

Een Natura 2000-gebied kan niet tevens een beschermd natuurmonument zijn. Voorzover de Natura 2000-gebieden reeds onder de "oude" Natuurbeschermingswet aangewezen Staats- of Beschermde natuurmonumenten omvatten, vervallen de aanwijzingen van de laatste; zij worden wel ingevoegd in de nieuwe aanwijzing als Natura 2000-gebied.

De "oude" aanwijzingsbesluiten van Staats- en Beschermde natuurmonumenten bevatten veel minder heldere instandhoudingsdoelen dan de aanwijzingsbesluiten van Natura 2000-gebieden. In deze aanwijzingsbesluiten worden de natuurwetenschappelijke waarde en het natuurschoon als grond voor de bescherming aangevoerd. Deze waarden dienen bij toetsingen nader te worden geconcretiseerd.

N.B. Deze meer abstracte waarden blijven dus ook van kracht in de nieuwe Natura 2000-gebieden, voor zover zij voormalige Staats- of Beschermde natuurmonumenten omvatten.

Natura 2000-gebieden

Voor Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te worden opgesteld. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is.

Voor het uitvoeren van projecten en handelingen, die negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, is een vergunning nodig. Van negatieve effecten is sprake als, gelet op de instandhoudingsdoelen, habitattypen of leefgebied van soorten verslechterd of soorten

² Hierbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de brochure 'Algemene handreiking natuurbeschermingswet 1998' (LNV, 2005a. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.)

³ Op 1 februari 2009 is een wetwijziging van kracht geworden. De strekking daarvan is in deze paragraaf verwerkt.

significant worden verstoord. Deze bescherming geldt alleen voor habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Projecten en handelingen die de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied aantasten zijn in ieder geval vergunningplichtig.

Bij een besluit om een plan (bijvoorbeeld bestemmingsplan, streekplan, waterhuishoudingsplan) vast te stellen, moet rekening worden gehouden met de effecten op Natura 2000-gebieden en met het beheerplan.

Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

Habitattoets

Een vergunning kan pas worden afgegeven nadat een 'habitattoets'⁴ het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.

In de 'oriëntatiefase' – voorheen ook wel 'voortoets' genoemd – wordt onderzocht of een plan, project of handeling (kortweg: 'activiteit'), gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied en zo ja of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten').

Indien de oriëntatiefase uitwijst dat er geen effecten zijn, zijn er vanuit de Nbwet geen verdere verplichtingen of beperkingen voor de uitvoering van de activiteit. Wel kan het verstandig zijn om met het bevoegd gezag in overleg te treden, om te bezien of men zich in de conclusies van het uitgevoerde onderzoek kan vinden.

Als de verslechtering van habitattypen of het leefgebied van soorten niet-significant is en er geen significante verstoring optreedt, volgt een nadere toetsing (voorheen: 'verslechterings- en verstoringstoets').

Als er een kans is op significante effecten volgt een 'passende beoordeling'.

In de nadere toetsing worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden (mitigatie en compensatie, zie onder) worden verbonden.

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdend met cumulatieve effecten.

Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.

⁴ De termen habitattoets, oriëntatiefase en verslechterings- en verstoringstoets staan niet in de wet. De passende beoordeling wel.

- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Beschermde natuurmonumenten

Het toetsingskader voor beschermde natuurmonumenten is zeer vergelijkbaar, echter de procedure en de speelruimte van het bevoegd gezag wijken op enkele ondergeschikte punten af.

Zorgplicht

Artikel 19f legt aan iedereen een zorgplicht voor beschermde natuurgebieden op. Deze zorg houdt in ieder geval in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is die handeling achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De nadelige handelingen hebben betrekking op de instandhoudingsdoelen in het geval van een Natura 2000-gebied en op de wezenlijke kenmerken in het geval van een beschermd natuurmonument.

1.4 Rode lijsten

Rode lijsten zijn geen wettelijke instrumenten, maar zijn sturend voor beleid. Zij dienen om prioriteiten in middelen en maatregelen te kunnen bepalen. Bij het beoordelen van maatregelen en ingrepen kunnen de Rode lijsten echter wel een belangrijke rol spelen. Er zijn nu landelijke Rode lijsten vastgesteld voor paddestoelen, korstmossen, mossen, vaatplanten, platwormen, land- en zoetwaterweekdieren, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, libellen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (LNV 2004). Een aantal provincies heeft aanvullende provinciale Rode lijsten opgesteld.

Van soorten op de Rode lijst moet worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding relatief gemakkelijk in gevaar brengen. Waar het beschermde soorten betreft zal er dus extra aandacht aan mitigatie en compensatie moeten worden besteed. Bij niet-beschermde soorten of soortgroepen kunnen op grond van de zorgplicht extra maatregelen worden gevegd. Bij een aantal soortgroepen gaat het echter om tientallen of honderden moeilijk vast te stellen soorten, waardoor de waarde voor praktische toepassingen vaak beperkt is.

1.5 Ecologische Hoofdstructuur

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Structuurschema Groene Ruimte (LNV 1993) bevat de doelstellingen, de hoofdlijnen en de belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid voor onder meer natuur en landschap. Onderdeel hiervan is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden verbonden door verbindingzones. De begrenzing van de EHS is een provinciale taak. De Ecologische Hoofdstructuur wordt in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. De EHS is de afgelopen jaren in gebiedsplannen nader begrensd (vaak op perceelsniveau), waarbij per begrensde eenheid natuurdoeltypen zijn aangewezen.

In of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden geldt het 'nee, tenzij'-regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Ook financiële compensatie is mogelijk.

Literatuur

- LNV, 1993. Structuurschema Groene Ruimte: het landelijk gebied de moeite waard. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2004. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005a. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.
- LNV, 2005b. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.
- Freriks, A.A. (red.), 2009. Wettteksten Natuurbeschermingsrecht. Versie 19 februari 2009. Berghausen Pont, Amsterdam.

Bijlage 3: resultaten Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:097 / Y:444

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						slecht	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren						niet		1997-2007
Broedvogels			2			matig	0%	1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibleën	1					matig	11-25%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						slecht		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	goed		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007